

Laslo Kraus

REŠENI ZADACI

IZ

PROGRAMSKOG JEZIKA

Java

AKADEMSKA MISAO

Beograd, 2012

Laslo Kraus

REŠENI ZADACI IZ PROGRAMSKOG JEZIKA JAVA
Treće dopunjeno izdanje

Recenzenti
Dr Igor Tartalja
Mr Đorđe Đurđević

Izdavač
AKADEMSKA MISAO
Bul. Kralja Aleksandra 73, Beograd

Lektor
Anđelka Kovačević

Dizajn naslovne strane
Zorica Marković, akademski slikar

Štampa
Planeta print, Beograd

Tiraž
300 primeraka

ISBN 978-86-7466-425-4

NAPOMENA: Fotokopiranje ili umnožavanje na bilo koji način ili ponovno objavljivanje ove knjige - u celini ili u delovima - nije dozvoljeno bez prethodne izričite saglasnosti i pismenog odobrenja izdavača.

Predgovor

Ova zbirka zadataka je pomoćni udžbenik za učenje programiranja na jeziku *Java*. Zbirka je namenjena za upotrebu u fakultetskoj nastavi ali može da se koristi i za samostalno produblјivanje znanja iz programiranja.

Rešenja svih zadataka su potpuna u smislu da priloženi programi mogu da se izvršavaju na računaru. Pored samih tekstova programa priloženo je samo malo objašnjenja, prvenstveno u obliku slika i formula. Očekuje se da će izvodač nastave dati dodatna usmena objašnjenja slušaocima. Uz malo više napora zadaci mogu da se shvate i samostalno. Uz svaki program dat je i primer izvršavanja da bi se olakšalo razumevanje rada programa.

Kroz zadatke, pored elemenata samog jezika, prikazani su osnovni principi objektno orijentisanog programiranja (sakrivanje podataka, ponovno korišćenje koda, nasleđivanje i polimorfizam), konkurentnog programiranja (rad s nitima) i izrade programa zasnovanih na grafičkoj korisničkoj površi (rad s prozorima). Prikazani su i najčešće korišćeni postupci u programiranju: pretraživanje i uređivanje nizova, obrada znakovnih podataka, rad s bitovima, rad s dinamičkim strukturama podataka (kao što su liste i stabla) i obrada datoteka. Posebna pažnja posvećena je i inženjerskim aspektima programiranja: preglednosti, razumlјivosti i efikasnosti.

Izvorni tekstovi svih programa iz ove zbirke mogu da se preuzmu preko Interneta sa adrese `home.etf.rs/~kraus/knjige/`. Svoja zapažanja čitaoci mogu da upute elektronskom poštom na adresu `kraus@etf.rs`.

Beograd, januar 2012.

Laslo Kraus

S a d r Ź a j

Predgovor	3
Sadržaj	4
Preporučena literatura	7
1 Operatori	9
Zadatak 1.1 Ispisivanje teksta na glavnom izlazu	10
Zadatak 1.2 Izračunavanje zbira dva cela broja	11
Zadatak 1.3 Izračunavanje obima i površine kruga	12
Zadatak 1.4 Izračunavanje površine trougla	13
Zadatak 1.5 Pakovanje i raspakivanje vremena	14
2 Naredbe	15
Zadatak 2.1 Nalaženje najmanjeg od tri broja	16
Zadatak 2.2 Uređivanje tri broja	17
Zadatak 2.3 Rešavanje sistema od dve linearne jednačine	18
Zadatak 2.4 Rešavanje kvadratne jednačine	19
Zadatak 2.5 Tabeliranje vrednosti izraza	20
Zadatak 2.6 Izračunavanje vrednosti složenijih izraza	21
Zadatak 2.7 Tabeliranje vrednosti složenijih izraza	23
Zadatak 2.8 Izračunavanje aritmetičke srednje vrednosti i standardne devijacije niza brojeva	24
Zadatak 2.9 Značaj redosleda sabiranja niza realnih brojeva	25
Zadatak 2.10 Određivanje datuma za naredni dan	26
Zadatak 2.11 Ispisivanje celih brojeva u binarnom brojevnom sistemu	27
3 Nizovi	29
Zadatak 3.1 Tabeliranje vrednosti polinoma	30
Zadatak 3.2 Izračunavanje srednje vrednosti elemenata niza	31
Zadatak 3.3 Nalaženje vrednosti najmanjeg elementa u nizu	32
Zadatak 3.4 Obrtanje redosleda elemenata niza	33
Zadatak 3.5 Izračunavanje binomnih koeficijenata	34
Zadatak 3.6 Nalaženje fuzije dva uređena niza	35
Zadatak 3.7 Uređivanje niza	36
Zadatak 3.8 Umetanje niza u drugi niz	38
Zadatak 3.9 Međusobna zamena najmanjeg i najvećeg elementa matrice	39
Zadatak 3.10 Transponovanje pravougaone matrice	40

4 Klase	41
Zadatak 4.1 Tačke u ravni	42
Zadatak 4.2 Kompleksni brojevi	43
Zadatak 4.3 Numerisani trouglovi.....	45
Zadatak 4.4 Stekovi ograničenih kapaciteta.....	47
Zadatak 4.5 Nizovi kompleksnih brojeva	50
Zadatak 4.6 Uređeni skupovi brojeva	52
Zadatak 4.7 Liste brojeva.....	54
Zadatak 4.8 Redovi brojeva neograničenih kapaciteta	58
Zadatak 4.9 Racionalni brojevi	60
Zadatak 4.10 Tačke i krugovi koji ne smeju da se preklapaju u ravni.....	62
5 Izvedene klase	65
Zadatak 5.1 Valjci i kante	66
Zadatak 5.2 Osobe, daci i zaposleni	68
Zadatak 5.3 Vozila, teretna vozila i putnička vozila.....	71
Zadatak 5.4 Predmeti, sfere i kvadri	74
Zadatak 5.5 Geometrijske figure, krugovi, kvadrati i trouglovi u ravni	77
Zadatak 5.6 Tačke, linije, duži, izlomljene linije i poligoni u ravni	81
Zadatak 5.7 Radnici, prodavci, šefovi i firme.....	85
Zadatak 5.8 Električni potrošači, uređaji, grupe i izvori.....	88
Zadatak 5.9 Prosti i složeni otpornici; redne i paralelne veze otpornika	92
Zadatak 5.10 Vektori, brzine, pokretni objekti i tačke u prostoru	96
Zadatak 5.11 Uporedivi objekti, razne vrste uređivača objekata i celi brojevi.....	99
Zadatak 5.12 Izrazi, konstante, promenljive, dodele vrednosti i aritmetičke operacije.....	106
Zadatak 5.13 Naredbe, proste naredbe, sekvence i ciklusi	111
6 Izuzeci	115
Zadatak 6.1 Vektor realnih brojeva sa zadatim opsezima indeksa	116
Zadatak 6.2 Verižni razlomci.....	119
Zadatak 6.3 Matrice realnih brojeva	122
Zadatak 6.4 Police za predmete.....	128
Zadatak 6.5 Liste objekata i greške.....	134
Zadatak 6.6 Predmeti koji mogu da se kopiraju, tela, sfere, kvadri i sklopovi	138
Zadatak 6.7 Funkcije sa izračunavanjem određenog integrala	142
Zadatak 6.8 Funkcije za koje mogu da se stvaraju izvodi, monomi, eksponencijalne funkcije i zbirovi funkcija	146
Zadatak 6.9 Mašine, mašine za sfere, mašine za kvadre i radnici	150
Zadatak 6.10 Uporedive stvari, proizvodi, kvadri, sfere, skladišta, osobe, radnici, kupci	154
Zadatak 6.11 Vrednosne i merljive stvari, robe, artikli, paketi, kamioni.....	159
Zadatak 6.12 Časovnici, pokretni radnici, kupci, prodavci i radnje	163
Zadatak 6.13 Zbirke, iteratori, neuređeni i uređeni nizovi i liste.....	170
7 Generičke klase i metode	181
Zadatak 7.1 Generički stekovi.....	182
Zadatak 7.2 Generičke liste s iteratorom.....	184
Zadatak 7.3 Generička metoda za uređivanje uporedivih stvari	186
Zadatak 7.4 Tereti, sanduci, burad, generički nizovi, vozila, lokomotive, vagoni i vozovi	188

8 Niti	195
Zadatak 8.1 Vektori s konkurentnim izračunavanjem zбира i skalarnog proizvoda.....	196
Zadatak 8.2 Numerički podaci, celi brojevi i matrice numeričkih podataka	198
Zadatak 8.3 Skladišta, aktivni proizvođači, potrošači i izveštači	202
Zadatak 8.4 Uporedivi znakovi, aktivni časovnici, uređivači i nizovi znakova	207
Zadatak 8.5 Lutrija (klase: Generator, Tocak, Masina, Izvlačenje).....	211
Zadatak 8.6 Fizičke veličine, aktivne promenljive veličine i aktivni merači	214
9 Grafička korisnička površ	219
Zadatak 9.1 Ispisivanje teksta u prozoru	220
Zadatak 9.2 Izračunavanje zбира dva broja	221
Zadatak 9.3 Izračunavanje rastojanja između dve tačke u prostoru.....	223
Zadatak 9.4 Jednostavan kalkulator za cele brojeve	225
Zadatak 9.5 Klasa za komunikaciju s grafičkom korisničkom površi i klasa kompleksnih brojeva s grafičkim prikazom	230
Zadatak 9.6 Uređivanje niza celih brojeva.....	235
Zadatak 9.7 Skladišta, aktivni proizvođači i potrošači	237
Zadatak 9.8 Aktivni časovnici.....	241
Zadatak 9.9 Simuliranje trke automobila (aktivna i grafička vozila i staze)	243
Zadatak 9.10 Crtanje Lisažuovih figura.....	249
Zadatak 9.11 Crtanje polinoma	251
Zadatak 9.12 Tačke, krive, spirale, cvetovi i grafika	254
Zadatak 9.13 Vatromet (klase: Vektor, Figura, Petarda, Krug, Zvezda, Top, Scena, Vatromet)	258
Zadatak 9.14 Štoperice, table i slagalice.....	264
Zadatak 9.15 Planinarenje (klase: Društvo, Vodice, Planinarenje)	267
Zadatak 9.16 Lutrija (klase: Tocak, Masina, Izvlačenje).....	271
Zadatak 9.17 Simuliranje rada samoposluge (klase: Ulaz, Kupac, Red, Kasa, Samoposluga)	275
Zadatak 9.18 Parkiranje (klase: Automobil, Ulaz, Parking, GraParking, Parkiranje)	283
Zadatak 9.19 Igra XoX (Tabla, Igrac, Covek, Racunar, Igra i Xox)	288
Zadatak 9.20 Apstraktne funkcije, polinomi, oscilacije, logaritmi i grafici funkcija	294
Zadatak 9.21 Popunjene figure, krugovi, pravougaonici, mnogouglovi, crteži i platna	300
Zadatak 9.22 Prikazivači, konzole, prozori, histogrami, skupovi prikazivača, razne vrste uređivača.....	307
Zadatak 9.23 Crtanje ping-pong loptice u apletu.....	317
10 Datoteke	319
Zadatak 10.1 Klasa za čitanje podataka iz tekstualnog ulaznog toka, obrada sekvencijalne tekstualne datoteke	320
Zadatak 10.2 Obrada rečenica u tekstualnoj datoteci.....	323
Zadatak 10.3 Obrada sekvencijalne binarne datoteke.....	325
Zadatak 10.4 Klasa rečnika, snimanje objekata u datoteku	327

Preporučena literatura

- [1] Herbert Schildt: **Java™ J2SE™ 5: kompletan priručnik**, Mikro knjiga, Beograd, 2006.
- [2] Ken Arnold, James Gosling, David Holmes: **Programski jezik Java™**, *Prevod trećeg izdanja*, CET, Beograd, 2001.
- [3] James Gosling, Bill Joy, Guy Steele, Gilad Bracha: **The Java™ Language Specification**, *third edition*, Addison Wesley Longman, Inc., Reading, Massachusetts, 2005. (dostupno u .html i .pdf verziji na adresi <http://java.sun.com/docs/books/jls/>)
- [4] Bruce Eckel: **Misliti na Javi**, *prevod drugog izdanja*, Mikro knjiga, Beograd, 2002.
- [5] Martin Fowler: **UML ukratko – Kratak vodič kroz standardni jezik za modelovanje objekata**, *prevod trećeg izdanja*, Mikro knjiga, Beograd, 2004.